

Zarva despre albine

08/06/2014

Belgia 9 iunie 2014

Comisia Europeană a organizat recent o conferință importantă în Bruxelles pentru explorarea unui subiect special drag Slow Food: sănătatea albinelor.

Care este cauza morții în lumea întreagă a albinelor?

În investigarea cauzelor recentului declin inexorabil al populațiilor de albine (cunoscut drept Colony Collapse Disorder sau Boala Prăbușirii Coloniei), au fost abordate două căi diferite. O parte a lumii științifice și a instituțiilor, cu sprijinul deplin și încurajarea industriei agrochimice, a evitat orice legătură între dispariția albinelor și pierderea analogă a biodiversității nevertebratelor și a insectelor polenizatoare, în special. În schimb, au indicat diferite patologii ca fiind cauza: Varroa mites, paraziții Nosema, virusi, etc. Cercetători independenți, apicultori și activiști de mediu, pe de altă parte, au stabilit și denunțat impactul noilor pesticide și pierderea biodiversității florale, care coincide răspândirea din ce în ce mai largă, a monoculturilor agro-industriale.

Confruntarea înfierbântată, cu puțin spațiu de manevră pentru o posibilă mediere, pe de o parte a impus realizarea de noi investigații științifice, și pe de altă parte a avut drept rezultat decizii de politică publică, precum interzicerea europeană temporară și parțială a folosirii celor mai importante patru molecule de insecticide. Raportul dintre cele două abordări, se amplifică din ce în ce mai mult, indicând în mod clar de care parte evidența, poate chiar dovada indisputabilă, este din ce în ce mai consistentă. Într-adevăr, conferința UE a furnizat și alte răspunsuri, de autoritate, la criză.

În cadrul conferinței a fost prezentat studiul veterinar european Epilobee, bazat studiul timp de doi ani a 32.000 stupi în 17 state membre ale Uniunii Europene. Concluziile studiului exclud posibilitatea ca moartea albinelor să aibă cauze patologice. Rata mortalității coloniilor în timpul iernii, a variat de la 3,5% la 33,6%, cu diferențe semnificative între diverse țări și o mortalitate mai ridicată în nord. Cercetarea confirmă că acolo unde pesticidele se folosesc pe o scară largă, ratele mortalității albinelor sunt mult mai ridicate. De exemplu, nivelurile mortalității albinelor în SUA, unde folosirea pe scară largă a pesticidelor este autorizată, dacă nu chiar activ încurajată, sunt semnificativ mai ridicate decât cele din țările europene, unde sunt adoptate reglementări mai stricte.

În același timp, Greenpeace a publicat propriul studiu care confirmă că într-un număr de state europene, pesticidele și ierbicidele contaminează principala hrană a albinelor și a altor insecte polenizatoare: polenul. Studiul organizației ne îndeamnă să reflectăm la impactul real al substanțelor chimice în agricultură, ce cauzează contaminarea universală și omniprezentă nu numai a polenului, dar și a apei, solului și aerului. Ne face să punem sub semnul întrebării precizia atât de laudatorilor "arme inteligente", care ucid nu numai insectele dăunătoare, paraziții și buruienile dar și ființele esențiale producției agricole. Si ne îndeamnă să ne întrebăm cu privire la ampolarea daunelor pe care pesticidele agricole continuă să le cauzeze și cum pot fi ele limitate.

Ce pierdem dacă mor albinele? Ce impact au substanțele agrochimice?

Adesea, când se încearcă evaluarea daunelor cauzate de pesticide, pericolul la adresa sănătății umane este pus pe primul plan. Sau, cel puțin, suntem tentați să ne concentrăm pe acest aspect. Așadar dacă, am recitit, la mai mulți ani distanță de când a fost publicat, Silent Spring de Rachel Carson, sau dacă pentru prima dată am citit Our Daily Poison a lui Marie-Monique Robin, capitolele dedicate riscului pesticidelor pentru sănătatea noastră ne-ar atrage imediat atenția. Dar această abordare ne împiedică să avem o vizuire cuprinzătoare și să vedem impactele negative ale întregului proces actual de producție a hranei. Alimentele care ne îmbolnăvesc sunt aceleași care poluează solul, apa și pun în pericol întreg ciclu al vieții și însuși conceptul de fertilitate.

Care este soluția? Semnalul de alarmă ce ne parvîne de la stupurile de albine, ne conduce cel puțin la posibilitatea reală de a înainta pe o altă cale. Reforma radicală a procesului de autorizare pentru substanțele chimice ne poate permite să determinăm mai bine, preventiv, posibilele daune cauzate de moleculele și tratamentele chimice. În acest cadru nou ar trebui să continue a se dezvolte noi inițiative și propunerî.

Călătoria a început și sunt multe oportunități încurajatoare la orizont. EFSA (European Food Safety Authority) a elaborat deja noi criterii pentru a defini mai bine "riscul acceptabil" pentru albine, și nu numai pentru albine. Ceea ce lipsește acum este investirea de resurse care ar permite definirea, verificarea și aplicarea de noi tipuri de teste ce ar putea prezice efectele posibile. Una din provocările viitoare este să ne asigurăm că presiunile continuă pentru dezvoltarea de proceduri noi precaute și mai eficiente în ce privește consecințele curente ale eliberării de molecule în natură. Un indicator al sustenabilității ar putea fi supraviețuirea și productivitatea albinelor lucrătoare ca o măsură a compatibilității efective a practicilor agricole. Sustenabilitate reală, nu doar cuvinte goale.

Silvia Ceriani

Translation by Tiberiu Cazacioc